

Rossini maratonooper Estonias

OOPER

Rossini «Wilhelm Tell»

Dirigent Arvo Volmer

Rahvusoper Estonia

Esietendus 12.12

ALVAR LOOG

esteet

Cioachino Rossini «Wilhelm Tell» on siinkirjutaja ja silmis rahvusoperi hooaja ambitsioonikaim ettevõtmine. Olgugi et teos jõudis publikuni kolmel detsembriõhtul kontsertettekande vormis.

Rossini erandliku loomuga ooperipärandis, mis kujutab peamist evolutsioonilist vaheastet klassitsismi klassikute (Haydn, Mozart, Paisiello) ja romantikute (Donizetti, Bellini, Verdi) vahel, seisab «Wilhelm Tell» (1829) omakorda eraldi.

Tema 39 ooperi hulgas on see viimane ning ainus, mis kirjutatud itaalia ja prantsuse stiile ristates Pariisi publiku tarbeks. Ületamatu buffo-meistri na muusikalukku läinud Rossini loomingus tõuseb «Tell» esile ainsa tõeliselt «suure» ooperina, mille sisuline ja vormiline mastaapsus vastavad anakronistlikult väljendudes wagnerlikule mõõtkavale.

Kui avamäng – vähemalt selle finaali – kuulub klassikalise muusika enimmängitud noodiridade hulka, siis ooperit enast pole kuulnud isegi paljud kirklikud ooperisõbrad. Sest algusest üle viie tunni kestev teos on tugev test nii solistidele, orkest-

Arvo Volmer juhatab «Wilhelm Tell». Foto: Peeter Langovits

riale, koorile kui auditooriumile. Majanduslike ja loominguliste riskide vältimiseks eelistatakse seda mitte esitada.

Tallinna ettekandel oli originaalpartituurist publikusõbralikkuse huvides kohitsetud üle kolmandiku. Romantilise armastuse, isamaa-armastusest suunatud klassivõitluse ning perekondliku kättemaksu paralleelsed liinid, mis ka pikas versioonis muusikaliselt ega süzee-

liselt dramaturgiliseks tervikuks ei sula, jäävad veel visandlikumaks ning eraldi.

Prantsuse ooperile kohustuslike balletinumbrite tarbeks kirjutatud rahvalike motiividega vahemängude kaotamine lõhub teose miljööd, mida allakirjutanu loeb üheks «Wilhelm Tell» suurimaks omapäraks ja õnnestumiseks.

Arvestades teose pikkust, orkestri ja koori osakaalu ning

stseenide ja karakterite staatilisust võib «Telli» isegi oratooriumiks pidada. Nii sobis see kontsertettekandeks ideaalselt.

Estonia orkestri (dirigent Arvo Volmer) kõrgetasemeline musitseerimine vahendas meisterlikult Rossini raskeid rütmifiguure ning tema geniaalse sümfoonilise mõtlemise aluseks olevaid kontraste.

«Telli» üheplaanielised karakterid, kes jagunevad kangelasteks ning kahjuriteks, olid lavastusliku mõõtme puudumisel alasti. Võitlusest rolliga väljus ainsa selge võitjana kreeka tenor Mario Zeffiri. Arnoldi ebainimlikult kõrge tessituuri-ga partii, kus kohtuvad sport ja Stanislavski, eeldab solistilt ühel ajal heroilise sõjamehe, kättemaksuihas leinava poja ning õrna ja õnnetu armastaja kehastamist. Rossinile omane meloodilisus ja kergus leidis Zeffiris tänuväärse meediumi.

Nimikangelase partii nõuab tugeva lavapreentsiga intelligentset baritoni. Rauno Elpil jäi pisut puudu esimesest kvaliteedist. Duettides ning ansambli-tes Zeffiri ja naishäältega nappis tämbris jõudu ja autoritaarsust. Kartmatust sõjamehest rahvajuhi asemel avanes ja kehtestas tema Tell end pigem armastava isana. Probleemiks näis olevat prantsuse keel.

Mathildena tegi mõnest üleforseeritud noodist hoolimata nauditava rolli Nadia Kurem. Tema 2. vaatuse duett Zeffiriga oli õhtu kõrghetk. Seda enam on kahju, et samade tegelaste kohtumine 3. vaatuse algul jäi publikul kärbeta tõttu kuulmata.